

Перші ластівки інженерної справи України.

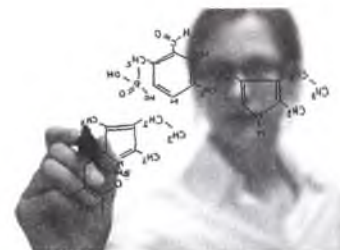
«...що особи, які живуть на нетрудові доходи або які позбавлені виборчих прав, у вищі навчальні заклади не приймаються». Приймальні комісії ВНЗ самостійно повинні були здійснювати класовий відбір кандидатів в навчальні заклади.

В основних правилах прийому до ВНЗ Наркомпросу на 1930/31 навчальний рік вказувалося на ту квоту, яку необхідно було витримати приймальним комісіям, затверджуючи списки вступників. Пункт і документу нагадував про цю квоту, зокрема про (говорячи теперішніми категоріями, гендерний аспект) відсоток жінок, яких необхідно прийняти до ВНЗ: « жінок не менше 20% - в індустріальні, 30% - в сільськогосподарські і 35% - в економічні вищі навчальні заклади».

Приймальними комісіями ХІМЕСГу в 1930-ті роки не вдалося в повній мірі виконати партійні рішення про 30% зарахування жінок до навчального закладу, відсоток студенток серед прийнятих був меншим. Враховуючи важливість модернізаційного ривка країни, партійні та господарські органи намагалися максимально залучити жінок до процесу соціалістичного будівництва. Партійні та державні органи приймають рішення про збільшення щорічної квоти для жінок, які бажають навчатися на робітничих факультетах. Про це теж дана директива приймальним комісіям...

В державній інструкції про розподіл стипендій містилася директива: при забезпеченні стипендіями в однакових умовах, перевагу надавати жінкам. Зокрема, дана директива обов'язкового забезпечення стипендіями жінок вагітних та тих, що мають малу дитину і не мають інших джерел до існування.

Щорічно кафедра соцігигієни Харківського медичного інституту обстежувала значну групу харківського студентства. За даними 1930/31 н.р.: стипендію як єдину форму матеріального забезпечення мали 47,4% жінок. Приробіток до стипендії мали 10,7% жінок. 57,6% жінок заявили, що завоювати їм дисципліни надто важко. Серед причин, що впливали на слабке засвоєння навчальних дисциплін були виділені: погане матеріальне забезпечення, незадовільні умови харчування, недостатня підготовка, несприятливі

умови проживання, зокрема в гуртожитках, значне завантаження громадською роботою.

Допомога батьків чи родичів як джерело існування зустрічалися у 21,5% жінок. Значні проблеми у студентської молоді (жінок) були із здоров'ям, тільки 4% жінок вважали себе здоровими. Студентки хворіли на хвороби нервової системи, серцево-судинні, органів травлення, туберкульоз. Засвоєння знань студентками фахівці не визнали задовільним.

Жінки відігравали значну роль у становленні та розвитку інституту у 1930-ті рр. – викладачі, прибиральниці, швейцари, бібліотекарі. Так, у 1934 р. в інституті серед студентів жінок було 173 особи. Серед 74 дипломників 1934/35 навчального року, жінок було 13.

Ми знаходимо жінок і серед викладацького складу. Так, серед професорсько-викладацького складу 1930-х рр. ми зустрічаємо асистентку кафедри фізики Гугель Е. М., секретаря факультету механізації сільського господарства Механіциву К.Р., викладачів Сігал О.С., Вернигору А.П., Шварцман О.І. На кафедрі хімії працювали доценти Алексєєва Н.А. та Андронікова Н.Н.

Жінки працювали також на кафедрі мов. Нам відома Іванівська Т. – асистентка кафедри мов, яка викладала англійську мову. На жаль, серед керівного складу інституту жінок не було. Проте, вони відіграли значну роль у становленні нашого навчального закладу, у формуванні освітніх, педагогічних, наукових традицій ВНЗ, незважаючи на те, де вони працювали.

МОСКАЛЬОВА Надія,
директор ВМЦ ХНТУСГ.

В усі часи були жінки, які вражали силою духу, розуму і краси, долали перешкоди свого часу, втілювали найімовірніші задуми та надихали на подвиги! Основним завданням вищої школи у 1930-ті роки була підготовка нової народної інтелігенції, яка б відповідала усім завданням побудови нового соціалістичного суспільства.

Про конституційну рівність жінок і чоловіків говорилося в усіх Конституціях України 1920-х рр. Після прийняття Конституції УРСР 1937 р. питання про рівноправність чоловіків і жінок в радянській Україні вважалося вирішеним. У ст.121 цієї Конституції проголошувалося «Жінці в УРСР надаються рівні права з чоловіком у всіх галузях господарського, державного, культурного і громадсько-політичного життя. Можливість здійснення цих прав жінок забезпечується наданням їй рівного з чоловіком права на працю, оплату праці, відпочинок, соціальне страхування і освіту, державною охороною інтересів матері і дитини. Наданням жінці при вагітності відпусток зі збереженням утримання, широкою сіткою родильних будинків, дитячих ясел і садків».

Становлення ХІМЕСГ у 1930-ті роки теж здійснювалося в складній економічній та політичній обстановці. Технології побудови нового суспільства комплексно впроваджувалися в усіх напрямках створення освітянського середовища. Цікавими в цьому напрямку є правила вступу до ВНЗ у 1930/31 навчальному році. Уже п.1 визначав,